

MEHMET ŞÜKRÜ SARACOĞLU (1887 – 1953)

1887 yılında İzmir'in Ödemiş ilçesinde doğdu. İlk ve orta okulu Ödemiş'te okuduktan sonra İzmir idadisi'ne girdi. Son derece zeki, çalışkan bir öğrenciydi. İzmir idadisini birincilikle bitirerek, Ankara'daki Mekteb-i Mülkiye'ye geçti. 1909 yılında Mekteb-i Mülkiye'yi bitirerek İzmir Valiliği Maiyet Memurluğu'na atandı. İzmir Sultanisi'nde matematik-öğretmenliği yapan Saracoğlu, 1911 yılında İttihat ve Terakki Ticaret Mekteb-i Müdürlüğü görevine getirildi.

1914 yılının Ocak ayında bir devlet bursu kazanan Saracoğlu Belçika'ya öğrenime gitti. Kısa bir süre sonra Birinci Dünya Savaşı patlayınca hemen İzmir'e döndü. 1915 Mayıs'ında tekrar Cenevre Siyasi İlimler Akademisi'nde okumak için İsviçre'ye giderek burada dört yıl kaldı ve bu fakülteyi çok iyi bir dereceleyle bitirdi. Mondros Mütarekesi'nden sonra Cenevre'de Türk Talebe Cemiyeti'ni kurarak bu cemiyet adına Fransızca bir derginin yayınlanmasını üstlendi. Türk Talebe Cemiyeti'nin başkanı olarak Avrupa kamuoyunda Mondros şartlarının olumsuzluğuna tepki yaratmak için uğraşlar vererek Osmanlı Devleti'nin haklarını savundu.

O günlerde İzmir işgal edilince Türkiye'ye gideceğini öğrendiği bir İtalyan gemisine kaçak binip yurda döndü. Ulusal Kurtuluş Hareketi'ne katıldı. Kuşadası, Nazilli ve Aydın yörelerinde kurulan Kuva-i Milliye hareketlerinin örgütlenmesinde çalıştı. Osmanlı Meclisi Mebusanı'na İzmir milletvekili olarak seçildiyse de, Saracoğlu bu göreve katılmadı.

Saracoğlu 1923'de Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne İzmir Mebusu olarak girdi.

Fethi Okyar kabinesinde Maarif Vekili, İnönü'nün 3 ve 4. hükümetlerinde Adliye Vekili, ve 12'nci Refik Saydam hükümetinde Hariciye Vekili olan Mehmet Şükrü Saracoğlu, 1942 yılında Refik Saydam'ın ölümü üzerine İnönü tarafından 9 Temmuz 1942 günü başkanlığa atanarak hükümeti kurmakla görevlendirildi.

MEHMET ŞÜKRÜ SARACOĞLU

Ömer Faruk Hüsmüllü tarafından yazıldı.
Cumartesi, 07 Mayıs 2011 13:08 -

Fethi Okyar hükümetinde Milli Eğitim Bakanlığı yapan Saracoğlu 1926'da Yunanlılarla kurulan Mübadele Komisyonu'na başkanlık etti. Başbakanlığına kadar kurulan bütün hükümetlerde görev aldı. Bu hükümetlerde Maliye, Adliye ve Hariciye vekilliklerinde bulundu. Saracoğlu'nun 1932 yılında Paris'te Osmanlı borçlarının ödeme koşullarının saptanması görüşlerini Türkiye adına yürütürken görüyoruz. 1933'de bir antlaşma ile bu konuyu başarıyla ve batılı gözlemcilerin hayranlığı içinde bitirirken izliyoruz. Saracoğlu'nun devlet adamlığı vitrinini süsleyen en değerli ve liyakatinin zirvesine vardığı bu anlaşma ile genç Türkiye Cumhuriyeti'nin maliyesi soluk aldı.

Genç Cumhuriyet'in devlet organlarının kurumlaşmasında da emeği geçen Saracoğlu, bakanlıkları sırasında avukatlık, hakimlik İcra İflas Kanunlarını hazırlamış ve çıkartmış iş esasına dayalı cezaevlerinin oluşmasını ve ilk örnek olarak İmralı'nın kuruluşunu sağlamıştır. Barem ve Emeklilik kanunları da Saracoğlu'nun zamanında oluşturulmuştur.

Refik Saydam'ın ölümü sonrasında Başbakan olan Saracoğlu, bu dönemde de Cumhuriyet döneminin bütünsellik taşıyan seçim yasasını iki dereceli olarak hazırladı ve çıkarttı. Saracoğlu istifa ederek Başbakanlığı Recep Peker'e devrettikten sonra 1 Kasım 1948 ve 22 Mayıs 1950 yılları arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı yaptı.

1950 seçimlerinde parlamentoya giremeyen Saracoğlu siyaseti bıraktı.

Saracoğlu, 27 Aralık 1953'de İstanbul'da vefat etti.

Şükrü Saracoğlu ayrıca 17 yıl boyunca Fenerbahçe Spor Kulübü'nün başkanlığını yapmıştır. 22 Temmuz 1998 yılında alınan kararla Fenerbahçe Stadi'nin adı Fenerbahçe Şükrü Saracoğlu Stadyumu olarak değiştirilmiştir.